

Jonas Jochumsens prædiken 3. søndag i fasten

Taler

Jonas Jochumsen
Valgmenighedspræst

Dato

8. marts 2026

Sted

Herning og Gjellerup
Valgmenigheder

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 8, vers 42–51

Salmer

DDS: 496–501–481–307–599.

- 1 "Hvad er sandhed?" spørger statholderen Pilatus den tilfangetagne Jesus, hvorefter han vender ham ryggen for at vaske sine hænder. Derved stillede han det store spørgsmål om sandhed på en usand, altså løgnagtig, måde. "Hvad er sandhed" vil vi også spørge, men skridtet tager vi i Jesu retning, ikke væk fra
- 5 ham, men mod ham som Kristus, den levende Guds søn, for at høre, hvad han vil tale til os, som det hedder i menighedens indgangsbøn. Indgangsbønnen er rigtigt nok selve "indgangen" til gudstjenestens forløb; den giver et varsel om, at nu skal gudstjenesten begynde, så at en anden ånd end vor egen kan bevæge os fra A til B og videre endnu. Men indgangen er mere end som så. For den, der
- 10 tror, er bønnen hele gudstjenesten, for den er indgang til sandhed. Hvad for en sandhed er det så? Vartovpræsten N.F.S. Grundtvig begyndte de fleste af sine prædikener med at lovprise og sige: "Hellige Gud Fader! – Dit Ord er Sandhed! Dit Ord til os er Aand og Liv", hvormed han gjorde klart for sin menighed, at ville tilhørerne have med sandhed at gøre, altså det ord, som er sandhed, så
- 15 måtte de først og sidst høre, at det var talt til dem. Det var ikke en hvilken som helst sandhed, som han lovpriste i indledningerne til sine prædikener, men først og sidst ordets sandhed om tilhørerne selv, om dem og deres liv, om deres forsyndelser og onde vilje, om deres pænhed og falske forstillelse i det borgerlige og politisk korrekte Danmark. Det var på det sted, at vartovpræsten lod skoen
- 20 trykke, for på det sted trykkede den bedst for Jesus Kristi skyld, ikke just for selvrosens skyld, men fordi denne trykkende sandhed var nødvendig at forkynde, såfremt der skulle være en menighed at prædike til og for.

- At forkynde sandhed på den måde kaster mange reaktioner af sig, om det er lav-
- 25 eller højvande, så ved vi fra os selv, at også vi bliver gået på klingens af sandhed.

Og en af de hyppigste reaktioner på sandhed er angsten og dens bange anelser, at vi heller vil lukke os inde, spærre vort sind og lukke vor dør, sådan som apostlene gjorde det efter opstandelsens dag. Men angst og den slags autoimmune
30 reaktion lader evangeliet hånt om. Den, der lukker sin dør, vil ordets sandhed angribe og ønske: Fred være med dig! Så nærgående er sandhedens ord. At erkende sandhed er at indlade sig på den, for Guds viljes skyld er evangeliet derfor et angreb på din vilje og aldrig et forsvar. Du må træde ind i den, selvom du, som det gamle satireprogram Rytteriet ofte sagde, bliver skrækslagen og
35 bange i samme øjeblik, at du gør det. ”Nu bliver du bange, men vi skal længere ind i sindet!” var den formel, som satireprogrammet brugte om sandhedens spørgsmål, og den formel egner sig fint til at beskrive vores borgerlige liv og statholderen Pilatus. Spørger du om sandhed for blot at træde væk fra den – for at holde dig på afstand af den, som om den ikke kom dig ved – kunne du lige så
40 godt undlade at spørge efter den. Så har det hele været spild af tid, ikke bare din egen tid, men værre endnu din næstes tid, det menneske, som du står overfor og i hvert øjeblik kan vende ryggen til. Du kan ikke tage et skridt væk fra sandheden, hvis du vil leve på den.

45 I kirkens gudstjeneste har vi mange fæstninger, eller skulle jeg sige guldkalve, som vi kan klamre os til. Vi gør mangfoldige førstehåndserfaringer med det skridt, som Pilatus træder, når han vender ryggen til den adspurgte. Bibelske skrifter og bekendelser, præstekjoler og skønne alterudsmykninger virker dagligt til, at den enkelte ubesværet kan træde væk fra sandheden, og det var navnlig
50 derfor, at en personage som Grundtvig sled sig selv op i kampen mod den danske kristenhed. At han så selv skulle danne fæstningsværker og guldkalve, både for sig selv og sin eftertid, hører en anden tale til. I dag drejer det sig om at høre, at det er på grund af selvsamme fæstninger, at forfatteren til Johannesevangeliet, det vil sige evangeliets menighed, kalder jøderne for
55 Djævlens børn. ”Hvorfor forstår I ikke, hvad jeg siger? Fordi I ikke kan høre mit ord ... Jeg siger sandheden, derfor tror I ikke”. Virkelig ”derfor”! Jeg måtte kigger efter i den græske grundtekst for at se, om det er et ”derfor”, der lægges i Jesu mund. Jesus siger ikke: Jeg siger sandheden, og alligevel tror I ikke. Det ville ellers have givet god mening, men gjaldt det vores meningsdannelse, så havde
60 det ord heller ikke båret forkyndelsens navn. Nej, fordi han siger sandheden, tror vi ham ikke. Meningen er korrekt hentet fra teksten. ”Jeg siger sandheden, derfor tror I ikke”. Det lyder ligefrem stygt, og det var også meningen. Forkyndelsen, altså Jesu forkyndelse, kan man kende på, at den til enhver vantro slægt, jøde som græker, proklamerer, at det er på grund af sandheden om deres

usandhed, at slægten og menigheden ikke tror på ham. Det er som følge af hans sandhed om os og vor synd og død, at vi stiller sandhedsspørgsmålet for kun at træde væk fra ham igen. Vi vil ikke vide af, at vi er af usandheden, men det er det, som hans sandhed forkynder. ”Har vi ikke ret i at sige, at du er en samaritaner og besat af en dæmon?” spørger de tvivlrådige jøder og skriftlærde, hvormed de kun gør deres farisæisme endnu værre, end den i forvejen var. At have retten på sin side, retten til at spørge om sandhed eller dæmoni, tjener intet menneske overfor Gud; ingen kan påkalde sin ret – eller rettighed, som det hedder i nutidens farisæisme – og være af sandhed.

Da den schweiziske teolog Karl Barth trådte ind i Vor Frue kirke i København, tog han et skridt mod Thorvaldsens vældige Kristus-figur, men kun for at udbryde: ”Dér står Antikrist!” Hvad var årsagen til hans udbrud? Det var ikke Thorvaldsens kunstneriske og højest blodfattige og fromme gengivelse af Guds ypperstepræst, der fik ham til at udbryde sådan. Årsagen var, at den opstandne marmor-Kristus bærer inskriptionen: ”Kom til mig”, men slår man efter i det Ny Testamente, er det ikke efter opstandelsen, at Vorherre taler således, men i fastetiden under den lange og opslidende vej til Jerusalem, hvor han om ikke forfærdelig længe skal pines og plages og endeligt korsfæstes. Det er fuld af vished om det forræderi og svigt, der venter ham, at han siger: ”Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile”. Træd frem for mig! Sådan taler Guds søn til dem, der lever i usandhed og for hvem kristendom ikke er en klaret sag. Disse ord er ild og ånd og liv, hvorfor de ikke egner sig til en lidenskabsløs krammefigur a la Thorvaldsens. Hans ord lyder som lægens råb på at helbrede den syge, dommerens ønske om at lade nåde gå for ret, gudens selvudlevering til de ugudelige. Slide sig træt og bære tunge byrder – det er et andet ord for at være af usandheden, at vi har Djævlens som fader og gør ham løgnens kundskab efter.

”Den, der er af Gud, hører Guds ord ... Den, der holder fast ved mit ord, skal aldrig i evighed se døden”. Sådan lyder en forkælende og moderne oversættelse af evangeliets forkyndelse. Sprogligt set er der ikke noget i vejen med den, men så vidt jeg kan se, så ramte den gamle oversættelse bedre hovedet på sømmet, når den sagde: ”Den, som holder mit ord” skal aldrig i evighed se døden. At holde fast ved hans ord og at holde hans ord. Det er forskellen. Det ene er et liv i angst, en længsel efter sikkerhed og gode garantibeviser med Kristus som krammefigur, det andet er et liv i tillid og kærlighed til den jord og de mennesker, man er udleveret til. At holde fast ved hans ord er sikkert meget godt; det kan føre til

105 rettroenhed, men det kan ikke føre til tro. Fast greb om hans ord fører til faste
fæstninger såsom bibelvers, rettighedstænkning, trosbekendelser eller
blodfattige marmorfigurer. Under sådanne forhold er det ikke muligt at høre og
holde hans ord. At holde hans ord betyder at gøre, hvad det siger og byder, at
leve i tro lydighed mod ham og næsten, at have tillid til den troskab, som han
110 giver og skænker hver eneste dag til det evige liv.

Det var derfor, at Jesus vidnede om sig selv og kaldte sig Guds enbårne søn. Han
var af Gud, sand Gud af sand Gud, ikke bare af kød og slægt, men fordi han
hørte og adlød Guds ord. I kirken taler vi ikke om vor egen tro, men om at være
115 af usandhed og få rakt hans tro, vilje og daglige brød som gaver og velsignelse.
Eller som vartovpræsten engang sagde i en fasteprediken: ”Seieren, som Jesus
vandt i vort Sted og paa vore Vegne, [er] det Første vi skal forkynde Alle, som vil
høre, ja, baade det Første og det Sidste, fordi det er en evig Seier, og fordi al vor
kamp dog i Grunden kun er som Patriarkens, en Kamp med Herren for at faae
120 hans Velsignelse, føle os deelagtige i hans Seier og iføres Hans fulde Rustning,
som trodser alle den Ondes snedige Anløb”. At det er evangelium, der her
forkyndes, altså et ord til glæde og frit liv for de usande, det kan alle høre.

125 **Tale ved altergang**

Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt: ”Jeg er livets brød. Den, som kommer til
mig, skal ikke hunge; og den, som tror på mig, skal aldrig tørste”. Og derpå,
bundet til det daglige livs kærlighed, giver han sit legeme og blod som det daglige
livs måltid. Amen.

130

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

135

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

3. søndag i fasten, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

140

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jonas-jochumsens-praediken-3-sondag-i-fasten>